

Andreas Kalvos (1792-1869)

Estrofes 9, 25, 27 i 28 de l'oda tercera de les *Líriques* (París, 1826)

Traducció: Rubén J. Montañés

El 19 de juny del 1960 les restes d'Andreas Kalvos (1792-1869), que reposaven al petit cementeri de St. Margaret, a Keddington, a prop de Louth, foren exhumades i traslladades a Atenes. En aquest retorn del poeta es va implicar especialment Iorgos Seferis, aleshores ambaixador de Grècia a Londres. A l'aeroport, en presència d'importants personalitats de la vida cultural i política grega, un escamot militar va cobrir el fèretre amb la bandera grega i li va retre honors; després d'un funeral d'estat a la Metròpolis, fou transportat a Zàkinthos, la seua illa natal, on des del 17 de gener del 1968 – quasi un segle després de la seua mort – dorm el son etern al costat de Dioníssios Solomós, al Mausoleu de Solomós i dels Zacintins Il·lustres. S'acomplia així el desig implícitament expressat per Andreas Kalvos a la darrera estrofa de l'oda I, intitulada «Ο Φιλόπατρις»:

Ας μη μου δώσει η μοίρα μου
εις ξένην γην τον τάφον·
είναι γλυκός ο θάνατος
μόνον όταν κοιώμεθα
εις την πατρίδα.

Que no em done el meu destí
la tomba en terra estranya;
és dolça la mort
només quan reposem
a la pàtria.

L'obra d'Andreas Kalvos rep la denominació general *Ωδαί* (*Odes*), classificades en *Ελπίς Πατρίδος* (*Esperança de Pàtria*, 1819), *Απόσπασμα άτιπλου ποιήματος* (*Fragment d'un poema sense títol*, 1820 - 1821?) i dos reculls, de deu odes cadascun, *Η λύρα* (*La lira*, 1824) i *Λυρικά* (*Líriques*, 1826). En 1969 Mikis Theodorakis, confinat per la dictadura anomenada «dels coronels» al poble de Zàtuna, a l'Arcàdia, va musicar les estrofes 9, 25, 27 i 28 de l'oda III d'aquest darrer recull, amb el títol «Τα ηφαίστεια» («Els volcans»). Aquesta musicació es va incloure al recull «Αρκαδία IV» («Arcàdia IV»), que alhora va formar part del disc LP *Τραγούδια του Αγώνα* (*Cançons de la lluita*), enregistrat per primera vegada a Londres en 1971.

θ'

Αυγεριναί τού ηλίου
ακτίνες, τι προβαίνετε;
Τάχα αγαπάει να βλέπει
έργα ληστών το μάτι
των ουρανίων;

9

Raigs del Sol
de l'alba, per què eixiu?
Que potser s'estima veure
obres de bandolers, l'ull
dels cels?

κε'

Ω! Ἕλληνες, ὦ θεῖαι
 ψυχαί, πού εἰς τοὺς μεγάλους
 κινδύνους φανερώνετε
 ἀκαμπτὸν ἐνέργειαν
 καὶ ὑψηλὴν φύσιν.

κζ'

Πῶς, πῶς τῆς ταλαιπώρου
 Πατρίδος δὲν πασχίζετε
 νὰ σώσητε τὸν στέφανον
 ἀπὸ τὰ χέρια ἀνόσια
 ληστῶν τοσοῦτων;

κη'

Εἶναι πολλὰ τὰ πλήθη τῶν
 καὶ τρομερὰ εἰς τὴν ὄψιν.
 Ἀλλ' ἓνας Ἕλληνα δύναται,
 ἓνας ἄνδρας γενναῖος
 νὰ τὰ σκορπίσει.

25

Oh grecs, oh ànimes
 divines, que en els grans
 perills mostreu
 energia incansable
 i alta natura.

27

Com, com no us afanyeu
 a salvar la corona
 de la Pàtria dissortada
 de les mans indignes
 de tals lladres?

28

Són moltes les seues turbes
 i terribles de veure
 però un sol grec pot,
 un sol baró valent,
 dispersar-les.